

علوم تشریح برای دانشجویان پزشکی

سروگردن

(شامل آناتومی و جنین‌شناسی)

طبق سرفصل دروس رشته‌ی پزشکی

www.ketab.ir

تألیف و گردآوری

دکتر احسان گلچینی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران‌شهر

دکتر جمال مجیدپور

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گناباد

با مقدمه

پروفسور محمد بهرستانی

استاد نمونه دانشگاه علوم پزشکی تهران

سرشناسه : گلچینی، احسان، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور : سر و گردن (شامل آناتومی و جنین شناسی) طبق سرفصل دروس رشته ی پزشکی / تألیف و گردآوری احسان گلچینی، جمال مجیدپور، با مقدمه محمد ببرستانی. ۱۴۰۰.
تهران: جامعه نگر، ۱۴۰۰.
[دوازده] ۲۹۶ ص: مصور (رنگی).
علوم تشریح برای دانشجویان پزشکی، ج ۳.
۹۷۸-۶۲۲-۳۰۶-۰۱۴-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
یادداشت : نمایه.
موضوع : سر - کالبدشناسی / Anatomy -- Head
موضوع : گردن - کالبدشناسی / Neck -- Anatomy
موضوع : کالبدشناسی انسان / Human anatomy
موضوع : مجیدپور، جمال، ۱۳۶۷ -
بربرستانی، محمد، ۱۳۳۰ -، مقدمه نویسنده
QM ۵۲۵
۶۱۱/۹۱
۸۷۲۳۳۷
شماره ی کتاب شناسی ملی :

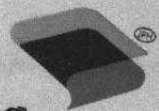
علوم تشریح برای دانشجویان پزشکی / جلد ۳

- سر و گردن
□ تألیف و گردآوری احسان گلچینی، جمال مجیدپور
□ با مقدمه محمد ببرستانی
□ ناشر جامعه نگر
□ نوبت و سال چاپ اول ۱۴۰۰
□ شماره گان ۳۰۰ نسخه
□ صفحه آرای آرساکو
□ طراح جلد مهدی انوشیروانی
□ بها ۱/۴۸۹/۰۰۰ ریال
□ شابک ۹۷۸-۶۲۲-۳۰۶-۰۱۴-۴

© تمام امتیازات مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است. این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می باشد. هیچ بخشی از آن به هیچ شکلی اعم از فتوکپی یا بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه ای از جمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه ی کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می شود.

کتاب فروشی های پزشکی سراسر کشور

- سمتان: ارسطو - نسیم
- ستدج: دانشمند
- شیواژ: جمالی - نور دانش - مرکز کتاب دانشگاه علوم
- پزشکی شیراز
- قزوین: حکیم
- قم: فانوس اندیشه
- کرمان: پایروس
- کرمانشاه: دانشمند
- گرگان: جلالی
- همدان: کتابستان
- مشهد: مجد دانش - جهاد دانشگاهی
- همدان: دانشجو
- یزد: ارمان - شهر کتاب - فدک
- اردبیل: خیام
- ارومیه: شهر کتاب پزشکی
- اصفهان: یارسا - کیا
- اهواز: رشد - شرق
- ایلام: رشد
- بابل: عزیزاده - اندیشه
- بروجرد: ولایت
- تبریز: شیرنگ
- تکاب: میرچی
- خرم آباد: نشر و قلم
- رشت: دانشگاه آزاد یل طالشان
- ارجمند: مژده
- ساری: دانشجو - امیرکبیر

جامعه نگر

ناشر برتر دانشگاهی سال ۱۳۹۱
ناشر برگزیده ی کشور سال ۱۳۹۲
ناشر شایسته ی تقدیر ۱۳۹۳
ناشر برگزیده ی حوزه ی جوانان سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده ی حوزه ی سلامت سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده ی کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۴
ناشر برگزیده ی کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۹

فروش اینترنتی:
www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه نگر

تهران: خیابان انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران
خیابان فخر رازی - خیابان نظری غربی - شماره ۹۶
۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷ (۰۲۱)

ارتباط با ما

@jphir
jame-e-negar-publishing-house
jph.ir

فهرست مطالب

بخش ۱: آناتومی ۱

فصل ۱ استخوان‌شناسی مجسمه ۱

- ۱ مقدمه
- ۵ استخوان پیشانی یا فرونتال (Frontal bone)
- ۹ استخوان پرویزنی یا اتموئید (Ethmoid bone)
- ۱۲ استخوان پروانه‌ای یا اسفنوئید (Sphenoid bone)
- ۱۷ استخوان پس‌سری یا اکسیپیتال (Occipital bone)
- ۱۹ استخوان آهیانه یا پاریتال (Parietal bone)
- ۲۰ استخوان گیجگاهی یا تمپورال (Temporal bone)
- ۲۴ استخوان فک بالا یا ماکزلا (Maxilla)
- ۲۷ استخوان گونه یا زایگوماتیک (Zygomatic bone) یا Malar bone
- ۲۸ استخوان‌های بینی یا نازال (Nasal bones)
- ۲۸ استخوان‌های اشکی یا لاکریمال (Lacrimal bones)
- ۲۹ استخوان‌های کامی یا پالاتین (Palatine bones)
- ۳۰ استخوان کونکای تحتانی بینی (Inferior nasal concha)
- ۳۰ استخوان وومر (Vomer bone)
- ۳۱ استخوان فک پایین یا مندیبل (Mandible)
- ۳۶ استخوان هایوئید (Hyoid bone)
- ۳۷ مروری بر ساختارهای مهم نماهای مختلف مجسمه
- ۵۶ حفره کرانیال (Cranial cavity)
- ۶۳ مجسمه در نوزادان

فصل ۲ منتر ۷۳

- ۷۳ سخت‌شامه مغزی
- ۷۷ لایه آراکنوئید (عنكبوتیه)
- ۷۸ نرم‌شامه
- ۷۸ فضاهای منژیل
- ۷۹ سینوس‌های وریدی سخت‌شامه

۸۵.....	مقدمه‌ای بر اعصاب مغزی.....	فصل ۳
۸۵.....	عصب بویایی [I].....	
۸۵.....	عصب بینایی [II].....	
۸۷.....	عصب اکولوموتور [III].....	
۹۳.....	عصب تروکلنار [IV].....	
۹۳.....	عصب تریژمینال [V].....	
۹۶.....	عصب ابدوسنت [VI].....	
۹۶.....	عصب فیشیال [VII].....	
۱۰۰.....	عصب تعادلی - شنوایی (وستیبولوکولنار) [VIII].....	
۱۰۰.....	عصب گلو سوفارینژیال (زبانی - حلقی) [IX].....	
۱۰۲.....	عصب واگ (Vagus nerve) [X].....	
۱۰۲.....	عصب اکسسوری (Accessory nerve) [XI].....	
۱۰۲.....	عصب هایپوگلو سال (Hypoglossal nerve) [XII].....	
۱۰۹.....	اسکالپ و صورت.....	فصل ۴
۱۰۹.....	اسکالپ (Scalp).....	
۱۱۴.....	صورت (Face).....	
۱۳۵.....	حفرات تمپورال، اینفراتمپورال و پتریگوبالاتین.....	فصل ۵
۱۳۵.....	حفره تمپورال.....	
۱۳۷.....	حفره اینفراتمپورال.....	
۱۵۰.....	حفره پتریگوبالاتین (Pterygopalatine fossa).....	
۱۵۹.....	گردن.....	فصل ۶
۱۵۹.....	فاشیای سطحی گردن.....	
۱۶۲.....	فاشیای عمقی گردن.....	
۱۶۶.....	عضلات و مثلث‌های گردن.....	
۱۷۵.....	ریشه گردن.....	
۱۷۵.....	عروق گردن.....	
۱۸۵.....	اعصاب گردن.....	
۱۹۲.....	احشای گردن، غدد تیروئید و پاراتیروئید.....	
۱۹۷.....	عضلات ساب‌اکسیپیتال (Suboccipital muscles).....	
۱۹۹.....	لنف گردن.....	
۲۰۷.....	آناتومی سطحی سر و گردن.....	فصل ۷
۲۱۹.....	آناتومی رادیولوژیک سر و گردن.....	فصل ۸

علوم پایه پزشکی همان‌گونه که از مفهوم آن برمی‌آید، پایه و اساس دانش پزشکی و رشته‌های وابسته به آن است. در این میان، علوم تشریح که خود متشکل از سه علم گروس آناتومی، بافت‌شناسی و جنین‌شناسی می‌باشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر همین اساس، آموزش آن از ترم اول تحصیلات دانشجویان آغاز شده و براساس رشته‌ی تحصیلی تا چندین ترم ادامه می‌یابد، زیرا بدون دانش نسبت به این درس‌ها، درک و فراگیری درس‌های دیگر غیرممکن خواهد بود. با توجه به تحول عظیمی که در نوشتن کتاب‌های علوم تشریحی در جهان رخ داده است، در نگارش آن‌ها سعی شده که مطالب درسی بیش‌تر در جهت اهمیت دادن آن‌ها در بالین باشد؛ به طوری که دانشجوی از سال اول تحصیل، مفید بودن و کاربردی بودن آن‌ها را احساس نماید و این موضوع برایش لذت‌بخش باشد.

در سالیان اخیر، در ایران نیز توسط همکاران تلاش بسیاری در جهت برآورده ساختن اهداف فوق انجام شده است تا این که وزارت محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه‌ی درسی را جهت رشته‌ی پزشکی تدوین نمود که مطالب به‌طور موضوعی و به‌صورت همزمان تدریس گردد، و مطالب آموزشی برگرفته از کتاب‌های مرجع و معتبر جهانی باشد. این کتاب‌ها در زمینه‌ی گروس آناتومی گری و ایسل، در زمینه‌ی بافت‌شناسی جان کوئیرا و در زمینه‌ی جنین‌شناسی لانگمن هستند. البته با توجه به تدریس سیستمیک به‌ویژه در درس گروس آناتومی، مجاورات عناصر کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد ولی با اطلاعاتی که اینجانب از همکاران عزیز سراسر کشور دارم، توانسته‌اند این مشکل را در هنگام تدریس برطرف نمایند. دروس علوم تشریحی مصوب وزارت بهداشت در ۱۰ بلوک درسی تدوین و در چهار ترم ارائه می‌گردد.

با توجه به مطالب فوق، برنامه‌ی آموزشی ابلاغی توسط دو تن از همکاران جوان من که از چهره‌های مطرح، خوش‌ذوق و عاشق کار خود می‌باشند، تدوین شد و توانسته‌اند به نحو شایسته‌ای اهداف بلوک‌های آموزشی را بر پایه‌ی مراجع جهانی (که در بالا آمد)، مدون کرده و در اختیار جامعه‌ی پزشکی کشورمان قرار دهند. این عزیزان جناب آقای دکتر احسان گلچینی (در حال حاضر عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران‌شهر و از پرکارترین همکاران جوان در ترجمه و نگارش کتاب‌های علوم تشریح در سال‌های اخیر) و جناب آقای دکتر جمال مجیدپور (عضو هیأت علمی دانشگاه گناباد و از آناتومیست‌های با استعداد، خوش‌نام و موفق در کار خود) هستند. برای هر دو عزیز، موفقیت روزافزون در همه‌ی شئون زندگی به‌ویژه در کار معلمی را از خدای بزرگ خواهانم.

این جانب که در امر آموزش حدود نیم قرن عمر خود را صرف کرده‌ام، برای همکارانی که مشغول آموزش علوم تشریحی می‌باشند، توصیه‌هایی دارم. اول این که اگر اعضای هیأت علمی در محل کار خود به تعداد کافی حضور دارند، سعی شود تا به طور تخصصی تدریس و پژوهش شود؛ به گونه‌ای که مدرس آناتومی تنها در رشته‌ی آموزشی خود تدریس و پژوهش کند. همین طور در رابطه با بافت‌شناسی و جنین‌شناسی سعی شود که موضوع مقاله‌های خود را با توجه به درس‌هایی که ارائه می‌دهند انتخاب کنند تا انتقال نتیجه‌ی تلاش‌های آن‌ها به کلاس و دانشجویان امکان‌پذیر باشد. بنابراین، تدریس این کتاب‌ها را به همکاران و مطالعه‌ی آن‌ها را توسط دانشجویان توصیه می‌نمایم.

پروفسور محمد ببرستانی